CZŁOWIEK WOBEC WOJNY, WOJNA WOBEC CZŁOWIEKA

László Edényi
Budapeszt, X. okrąg, Zrínyi Miklós Gimnázium – Gimnazjum im. Nikoli Zrinskiego

1. Na konturowej mapie znajduje się Europa środkowa po I wojnie światowej. Uzupełnij nazwy państw. Wykreśl granice Monarchii Austro-Węgierskiej z roku 1918

2. Z pomocą atlasu historycznego określ chronologiczny porządek wydarzeń w okresie 1938 aż 1941.

Traktat w Bled – zlikwidował ograniczenia w uzbrojeniu nałożone na Węgry po traktacie w Trianon, rozpad i zanik Czechosłowacji, pakt Ribbentrop-Mołotow, pierwszy arbitraż wiedeński, napaść Niemców na Polskę, Układ Monachijski, Anschluss Austrii

3. W tabelce zaznacz, do których państw pasują poszczególne charakterystyki (niektóre twierdzenia mogą dotyczyć więcej, niż jednego państwa).

Stwierdzenia	Węgry	Polska	Czechosłowacja
z powodu włączenia terytorium do działań wojennych (1943) nie doszło do znaczącego zwrotu przeciwko polityce niemieckiej			
za granicą działał rząd emigracyjny, w armii zachodnich mocarstw walczyło wielu żołnierzy			
w czasie wojny doszło do zbrojnego powstania przeciw nazistom – znacznych rozmiarów (dziesiątki tysięcy powstańców)			
w walce o wyzwolenie państwa do Armii Czerwonej nie mógł się przyłączyć samodzielny oddział armii narodowej			

4. Uzupełnij tekst nazwami wydarzeń i nazwiskami.

Węgry w czasie II wojny światowej były jedynym krajem, który wyznaczył Żydom służbę na froncie bez broni. Sztab generalny węgierskiej armii uznał, że nie można oszczędzać „krwi żydowskiej kosztem chrześcijańskiej" i dlatego powinno się włączyć Żydów do operacji wojskowych nawet, jeśli nie byli uprawnieni do takich świadczeń, jak żołnierze węgierscy. ..... mogli odbywać na froncie i na tyłach; oczywiście tym, którzy służyli na froncie, ciężej było przeżyć. Osoby te były oczywiście narażone na największe ryzyko, ponieważ mieli do wykonania te zadania, które wydawały się zbyt niebezpieczne dla chrześcijan (usuwanie min, utrzymanie dróg i kolei).
Od okupacji Węgier przez Niemcy (19 marca 1944) powstał plan umieszczenia Żydów w getcie. Jednak węgierskie organy uznały, że nie jest to konieczne, ponieważ jeśli będą umieszczeni na jednym miejscu, narazi to inne części miasta na bombardowania. Dlatego wymyślili takie rozwiązanie, że umieszczą Żydów w różnych częściach miasta (w bliskości ważnych budynków użyteczności publicznej, stacji kolejowych, obiektów wojskowych). Budapesztańskich Żydów ostatecznie umieścili w 1840 czynszowych kamienicach. Dziś kamienice te nazywamy .....; do 24 lipca 1944 należało, we współpracy z radą żydowską, wyznaczyć ich miejsce. Trzeciego czerwcowego weekendu roku 2014 na Węgrzech miały miejsce uroczystości cywilnych wspomnień tych wydarzeń.
Żydowscy obywatele Budapesztu do 10 grudnia 1944 musieli zagospodarować się w swoich przymusowych lokalach. Takie przymusowe miejsca zamieszkania istniały w 36 europejskich miastach. Największy rozmiar miało warszawskie ..... Prawie 400 000 ludzi zostało tam upchniętych w części miasta o długości 4 km i szerokości 1,5 km, którą do tego momentu zamieszkiwało 160 000 osób. Mieli dopuszczoną porcję jedzenia o wartości ok 200 – 300 kalorii.

Obywateli żydowskiego pochodzenia, ewentualnie wiary, komunistów, nieprzyjaciół reżimu i pozostałe znienawidzone grupy hitlerowscy Niemcy deportowali do miejsc otoczonych drutem kolczastym, ograniczonych wieżami strażniczymi, które pod wspólną nazwą funkcjonują jako…… ..... Z powyższych obiektów za największy był uznany....., w którym według przypuszczeń zostało zamordowanych 1,1 – 1,5 miliona Żydów. Tą zagładę, na podstawie znaczenia greckiego wyrazu „całopalenie", określamy mianem .....

5. Za pomocą fragmentów z tekstu ustawy spróbuj opisać różnicę między ustawą żydowską opierającą się o kryteria rasowe, a ustawą żydowską opierającą się o kryteria religijne.

Fragment Ustawy nr XV z 1938 roku (znana jako pierwsze prawo żydowskie) nosi tytuł O skuteczniejszym zapewnieniu równowagi w życiu społecznym i gospodarczym. Projekt był przygotowany jeszcze w czasie władzy Daránya, ale został uchwalony dopiero, gdy premierem był Béla Imrédy.

Artykuł ustawy nr XV. z roku 1938
O skuteczniejszym zapewnieniu równowagi w życiu społecznym i gospodarczym
1. § Węgierskie królewskie ministerstwo zobowiązuje się do podjęcia niezbędnych środków oraz pilnych kroków w celu skuteczniejszego zapewnienia równowagi w życiu społecznym i gospodarczym – wraz ze środkami niezbędnymi do rozwiązania kwestii bezrobocia intelektualistów...
2. § Zadaniem izby prasowej, ewentualnie izby teatralnej i filmowej jest: promowanie i zapewnianie wymogów ducha narodowego i moralności chrześcijańskiej w kręgu dziennikarskim i wydawnictw prasowych, ewentualnie twórczości teatralnej i filmowej, reprezentowanie zbiorowych i społecznych interesów ludzi należących do związku izby, ochrona poziomu moralnego i autorytetu ich profesji...
3. § Członkiem izby prasowej oraz izby teatralnej i filmowej może być tylko obywatel Węgier...
4. § Żydzi mogą być dopuszczeni do członkostwa w izbie prasowej oraz izbie teatralnej i filmowej tylko w takim stosunku, aby ich ilość nie przekraczała dwudziestu procent wszystkich członków izby.
Do tych dwudziestu procent nie można wliczać:
a) inwalidy wojennego, strażaka, następnie potomka rodzica, który zginął bohaterską śmiercią oraz wdowy wojennej;
b) tego, kto przed 1 sierpnia 1919 przeszedł do jakiejś innej społeczności religijnej i bez przerw jest członkiem tejże społeczności religijnej;
c) takiego potomka rodziców należących do punku b), który nie jest członkiem żydowskiej społeczności religijnej.
5. § Jako współpracownika na umowę stałą w czasopiśmie lub nie periodyku można zatrudnić osoby należące do pkt. 1 § 4 tylko w takiej proporcji, aby ich ilość nie przekraczała dwudziestu procent ilości współpracowników pracujących na cały etat; część roczna ich korzyści wypłacanej z jakiegokolwiek tytułu nie może przekraczać dwudziestu procent rocznej wysokości wynagrodzenia wszystkich współpracowników na takim etacie, należnej im z jakiegokolwiek tytułu...
7. § Jako członków izby adwokackiej, inżynieryjnej, lekarskiej można zatrudnić osoby należące do pkt. 1 § 4 tylko w takiej proporcji, aby ich ilość nie przekraczała dwudziestu procent ilości wszystkich członków...

Fragment Ustawy nr IV z 5 maja 1939 roku, została opublikowana pod tytułem O ograniczeniu działalności Żydów w życiu publicznym i gospodarczym i jest znana jako Drugie Prawo Żydowskie. Projekt Ustawy został przedstawiony parlamentowi jeszcze przez rząd Imrédyego, ale przyjęty został za rządów Telekiego.

Fragment Ustawy nr IV z roku 1939
o ograniczeniu działalności Żydów w życiu publicznym i gospodarczym
1. § Z punktu widzenia aplikacji tej Ustawy za żyda należy uważać tego, kto sam lub przynajmniej jego jeden rodzic, lub z dziadków przynajmniej dwóch w momencie wejścia w życie niniejszej Ustawy jest/są członkiem/członkami żydowskiej społeczności religijnej lub przed wejściem w życie niniejszej Ustawy był/byli członkami żydowskiej społeczności religijnej, również dzieci wyżej wymienionych narodzone po wejściu w życie niniejszej Ustawy...
7. § Na pierwszy rok studiów szkół wyższych można przyjąć żydów tylko w takiej proporcji, żeby ilość żydowskich studentów (wychowanków) nie przekraczała sześciu procent ilości wszystkich studentów (wychowanków) przyjętych na dany wydział uniwersytetu lub wyższej uczelni...
8. § W trakcie wyborów organów samorządowych instytucji ubezpieczeń społecznych można obowiązująco zaproponować tylko taką listę, na której nie znajduje się więcej żydów, niż sześć procent kandydatów...
9. § Za członków izby adwokackiej, inżynieryjnej, lekarskiej, a także izby prasowej oraz izby teatralnej i filmowej można zatrudnić żydów tylko w takiej proporcji, aby ilość żydowskich członków nie przekraczała sześciu procent ilości wszystkich członków izby, a jeśli izba rozdzieli się na sekcje lub profesjonalne podgrupy, sześciu procent sekcji lub profesjonalnych podgrup...
10. § ... Żyd nie może być odpowiedzialnym redaktorem, wydawcom, szef redaktorem czy jakimkolwiek podanym z nazwiska współpracownikiem periodyku, który to określa duchowy charakter periodyku...
11. § Żyd nie może być dyrektorem, reżyserem, dramaturgiem czy jakimkolwiek podanym z nazwiska współpracownikiem teatru, który to określa duchowy czy artystyczny charakter teatru...

6. Ustal związek logiczny między poniższymi wydarzeniami. Do jakiego kluczowego okresu historycznego poszczególne wydarzenia należą?

Atak Niemców przeciwko Związkowi Radzieckiemu – zajęcie kaukaskich pól naftowych – od listopada 1942 do lutego 1943 – stworzenie wałów dla zabezpieczenia Wołgi .....

Konferencja w Teheranie – lądowanie jednostek amerykańskich w Anglii – amerykańskie i brytyjskie loty zwiadowcze nad kanałem Dover-Calais – 6 czerwca 1944 – generał De Gaulle wyjechał z Algierii do Francji .....

Spotkanie nad Łabą – zajęcie Berlina przez Armię Czerwoną – samobójstwo Hitlera – 09.05.1945 .....

7. Zinterpretuj karykaturę i przetłumacz wypowiedzi bohaterów.

RENDEZVOUS

http://1.bp.blogspot.com/-j9-Z7zAEfPk/UpVm606uD7I/AAAAAAAAUXo/gvBeuiCfIZg/s1600/rendez-vous.jpg